

TEACHING FOR THE
FUTURE-21ST CENTURY
SKILLS IN THE
CLASSROOM

POLONIA

POLONIA BALTICĂ

SALBA PORTUARĂ A POLONIEI

Prof. Luminița Maria Gînga

De ce să nu începem să cunoaștem Polonia de la nord? Nu este nevoie să mergem prin Varșovia pentru a ajunge la Marea Baltică. Lăsăm în urmă capitala poloneză sau Cracovia, desigur, două orașe frumoase, dar care nu încetează să fie centre urbane cu pasaje subterane gri, mult trafic și zgomot. Fiecare regiune, fiecare oraș, fiecare sat al fiecărei țări sunt diferite și au frumusețea lor, dar nu putem să nu fim entuziasmați de noutate, așa cum este cazul Gdyniei și al celorlalte două localități vecine, așezate ca mărgăritarele într-o salbă pe coasta poloneză a Mării Baltice. Gdansk, Sopot și Gdynia sunt trei orașe într-unul singur, atât de mici și de apropiate încât mai că putem trece dintr-unul într-altul plimbându-ne. Trei localități legate de aceleași evenimente istorice și de o moștenire culturală milenară, pe care le unesc, de asemenea, atracțiile turistice oferite de Golful Baltic: plaje cu nisip fin unde se poate practica turismul acvatic activ sau turismul pasiv, șezlonguri, plăcerea de a merge la o stațiune balneară sau de a savura fructele de mare – un paradis turistic în toată regula.

GDANSK

Prof. Cristian Crețu

E cel mai mare și mai prosper oraș din nordul Poloniei, având astăzi peste 450.000 locuitori, capitală a Pomeraniei și principalul centru al ariei metropolitane pe care o formează împreună cu Sopot și Gdynia.

Are o istorie veche, menționat încă din anul 997. Face parte din regatul polonez medieval, iar în secolul al XIII-lea îi sunt recunoscute libertățile ca oraș. În 1308 e cucerit de Ordinul Teutonic, iar după jumătate de secol devine oraș membru al Ligii Hanseatice (o asocierie liberă între diverse orașe comerciale germane, care a dominat comerțul în Marea Baltică până în secolul al XV-lea). Din această perioadă devine mai cunoscut sub numele german de Danzig. Abia în 1455 revine sub stăpânire poloneză, fiind până în secolul al XVIII-lea cel mai mare și mai bogat oraș al Poloniei (întrecut apoi de către Varșovia).

A doua împărțire a Poloniei din 1793 aduce Danzigul sub stăpânirea Prusiei, ulterior Germania. După primul război mondial, prin Tratatul de la Versailles din 1919, Danzigul devine oraș liber sub egida Ligii Națiunilor, nici polonez, nici german (deși pe atunci populația majoritară era totuși germană). Distrus în mare măsură în luptele din al doilea război mondial, Danzig revine Poloniei după tratatele de pace. Refăcut cu mari eforturi, cunoscut acum ca Gdansk, orașul capătă o notorietate mondială în anii '80, șantierele navale de aici fiind locul de naștere al mișcării Solidaritatea condusă de Lech Walesa, care va duce în cele din urmă la căderea regimului comunist în 1989 (Walesa devenind și primul președinte al Poloniei postcomuniste).

Dată fiind vechimea sa, Gdanskul e în prezent un amestec de vechi și modern, de stiluri germane și poloneze, cu un farmec aparte, apreciat de numeroșii turiști care îl vizitează (am întâlnit chiar două turiste din California în Gdansk). Aflat la vărsarea râului Motława în Baltica, malurile râului constituie loc de promenadă pentru localnici și turiști, foarte populară fiind și navigarea cu diverse ambarcațiuni pe râu (am văzut inclusiv taxiuri barci).

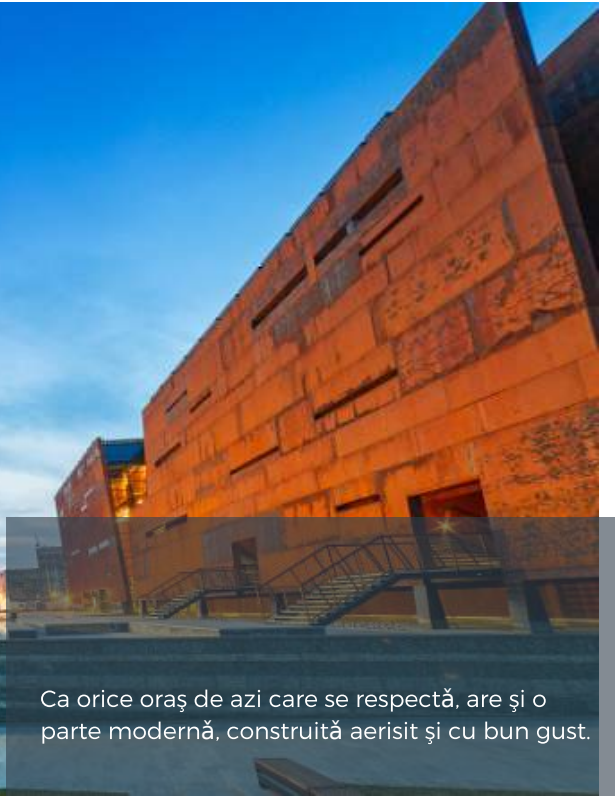

Centrul vechi al oraşului datează din perioada stăpânirii teutone, având aspectul tipic de oraş german medieval, cu clădiri specifice care înconjoară o piaţetă centrală şi o fântână arteziană (probabil cel mai aglomerat loc din oraş...).

Curtea Artus e vechiul centru comercial al oraşului, foarte popular şi astăzi, plin cu vânzători de obiecte vechi şi suveniruri.

Deosebită e biserica Sf. Maria, construită în secolele XIV-XV, cea mai mare biserică integral din cărămidă din Europa.

Ca orice oraș de azi care se respectă, are și o parte modernă, construită aerisit și cu bun gust.

„PULSUL” GDYNIEI

Prof. Luminița Maria Gînga

Așa cum se întâmplă ori de câte ori ajungi într-un loc străin, simți nevoia de a-i lua „pulsul”. Îi străbați neobosit străzile, îi admiri frumusețile naturale și arhitecturale, îi cunoști istoria, obiceiurile, tradițiile, dar mai ales te amesteci printre oameni încercând să înțelegi, în limita timpului câteodată necruțător de scurt, ce înseamnă să viețuiești acolo. Tot astfel am rătăcit și noi prin Piața Mare din Gdansk – plină de viață și ticsită de buticuri și cafenele, prin orașul vechi, restaurat înaintea celui de-al Doilea Război Mondial, ajungând mai apoi chiar în inima Gdyniei, unde ne-a întâmpinat o plajă fantastică, situată la doar câteva minute de centrul urbei – un loc popular deopotrivă pentru turiști și localnici și cât se poate de nimerit pentru a petrece o zi călduroasă

GDYNIA

O SCURTĂ ISTORIE

Prof. Cristian Crețu

Orașul Gdynia, supranumit și “Orașul Alb”, e cel mai nou dintre orașele majore ale Poloniei de astăzi. Face parte din provincia Pomerania și are azi aproximativ 250.000 locuitori, aproape cât Iașiul nostru de mare. E practic legat de alte două orașe vecine, Sopot și Gdansk, formând o arie metropolitană de 1 milion locuitori la țărmul polonez al Mării Baltice.

În trecut însă a fost secole de-a rândul un banal sat pescăresc. Prima mențiune a Gdyniei datează din 1253 și a fost mult timp în proprietatea ordinului călugăresc al cisterciencilor. După prima împărțire a Poloniei din 1772, Gdynia, ca și întreaga Pomeranie, intră în componența Prusiei, căpătând numele german Gdingen.

După primul război mondial Polonia își recapătă independența, după peste un secol de stăpâniri străine

(rusă, germană și austriacă), anul 1918 având, ca și la noi, o semnificație deosebită. În urma tratatelor de la Versailles, Polonia se alege cu o mică ieșire la Marea Baltică, așa numitul “coridor polonez”. Gdynia devine astfel punctul de ieșire pentru Polonia către Baltica și capătă astfel o deosebită importanță. În anii '20 aici se construiește un port și ca urmare fostul sat pescăresc cunoaște o dezvoltare accelerată, devenind cel mai important oraș din nordul Poloniei interbelice. În timpul celui de-al doilea război mondial suferă mari distrugereri, dar e refăcut în anii ulteriori.

Deși după acest război Polonia se alege cu întreaga Pomeranie și chiar o parte a vechii Prusii de Est germane, inclusiv importantul oraș Danzig, redenumit Gdansk, Gdynia își păstrează importanța ca oraș și port la Marea Baltică.

PORTUL DIN GDYNIA

A FOST CÂNDVA UN SAT UMIL DE PESCARI...

Străbătând frumoasa promenadă de pe malul mării, ajungem la faimosul Monument Maritim al Gdyniei, pentru a arunca o privire asupra trecutului acestui vechi oraș portuar, vizităm acvariul și portul și înțelegem brusc că, în spatele frumuseților care ne încântă privirile, se ascunde o istorie maritimă uriașă. O istorie pe alocuri zbuțuită, care ni se dezvăluie treptat, treptat...

Prof. Luminița Maria Gînga

Până în anii '20 ai secolului trecut, Gdynia era un simplu sat de pescari. Astăzi este unul dintre porturile cele mai importante de pe coasta baltică poloneză, de unde pleacă majoritatea feriboturilor care leagă orașele scandinave baltice. Când și în ce condiții s-a petrecut incredibila transformare?

Decizia Parlamentului polonez emisă în 1922 privind construcția unui port în Gdynia este data oficială a începutului istoriei portului. Cu toate acestea, lucrările fuseseră inițiate încă din 1920, atunci când inginerul Tadeusz Wenda, numit conducător al construirii portului, a fost trimis să aleagă cea mai convenabilă locație. Locul a fost folosit, în anii 1920-1923, ca Port de război temporar și Adăpost pentru pescari, abia mai târziu fiind construit portul adevărat – cel care avea să devină, până în 1930, un important port european, depășind portul Gdansk (de care îl despart doar 16 km) prin volumul mărfurilor transportate.

În 1926, Gdynia a primit statutul de oraș, iar portul a crescut și s-a dezvoltat timp de 15 ani împreună cu orașul, constituind, mai bine de un deceniu, cea mai grandioasă construcție din Polonia – o bază navală modernă care avea, în 1935, toate dalele și bazinele de aterizare și atingea o adâncime de 12 metri, ceea ce permitea chiar și celor mai mari nave să ajungă acolo.

A FOST CÂNDVA UN SAT UMIL DE PESCARI...

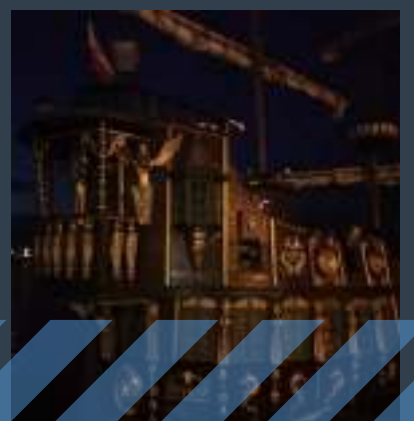
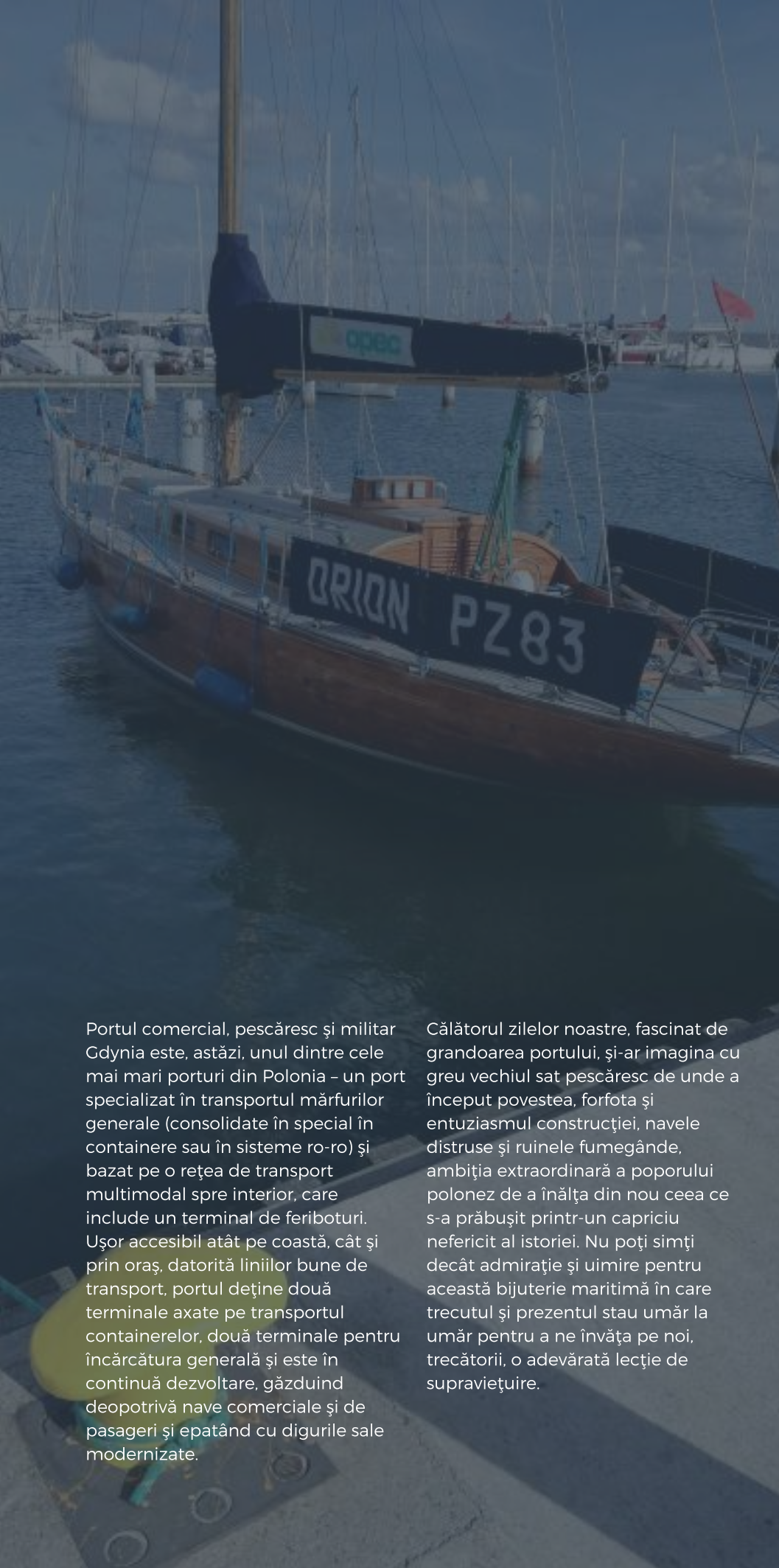

Exista, de asemenea, un șantier naval, Crops Elevator, moară de orez și Congelator de port – a doua astfel de instalație din lume în ceea ce privește dimensiunea. Principalele mărfuri exportate includeau cărbunele și lemnul, principalii clienți fiind țările scandinave. Mai mult decât atât, portul Gdynia a devenit, în anii 1930, și port de pasageri. O stație maritimă pentru pasageri a fost construită acolo în 1931, de unde plecau spre America de Sud sau în alte părți emigranții din Gdynia.

Creșterea rapidă a comerțului a fost, însă, oprită de cel de-al Doilea Război Mondial, în timpul conflagrației devenind baza navală germană Kriegsmarine. Din acest motiv, locul a fost vizat și devastat de raidurile aeriene ale Aliaților, echipamentul distrus și intrarea în port blocată de navele naziste scufundate. Astăzi stau permanent acostate în portul vechi, mărturie a acelor vremuri, două bărci-muzeu care pot fi vizitate: nava de luptă Blyskawica, singura ambarcațiune poloneză care a primit medalia Virtutea Militară și care a fost folosită de marina poloneză în timpul războiului, mergând până spre coasta Normandiei, și corabia Dar Pomorza, care a funcționat ca navă școlară a Marinei Poloneze până în 1981.

După război, pentru a reconstrui portul, zona a trebuit deblocată și curățată. Au fost apoi refăcute clădirile și dalele de aterizare. Până la sfârșitul anului 1949, majoritatea lucrărilor au fost terminate, iar în 1951 a fost salvată și nava Gneisenau, care fusese folosită pentru a bloca intrarea portului. Cu un efort uriaș, așa cum s-a întâmplat cu numeroase alte orașe care au cunoscut ororile conflictului mondial, iar că, în 1969, portul Gdynia a renăscut, capacitatea operațională de dinainte de război fiind atinsă.

Portul comercial, pescăresc și militar Gdynia este, astăzi, unul dintre cele mai mari porturi din Polonia – un port specializat în transportul mărfurilor generale (consolidate în special în containere sau în sisteme ro-ro) și bazat pe o rețea de transport multimodal spre interior, care include un terminal de feriboturi. Ușor accesibil atât pe coastă, cât și prin oraș, datorită liniilor bune de transport, portul deține două terminale axate pe transportul containerelor, două terminale pentru încărcătura generală și este în continuă dezvoltare, găzduind deopotrivă nave comerciale și de pasageri și epatând cu digurile sale modernizate.

Călătorul zilelor noastre, fascinat de grandoarea portului, și-ar imagina cu greu vechiul sat pescăresc de unde a început povestea, forfota și entuziasmul construcției, navele distruse și ruinele fumegânde, ambiția extraordinară a poporului polonez de a înălța din nou ceea ce s-a prăbușit printr-un capriciu nefericit al istoriei. Nu poți simți decât admirație și uimire pentru această bijuterie maritimă în care trecutul și prezentul stau umăr la umăr pentru a ne învăța pe noi, trecătorii, o adevărată lecție de supraviețuire.

MUZEUL MARINEI

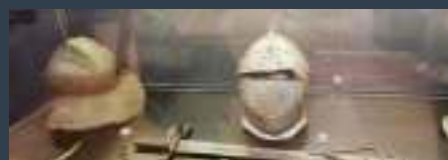
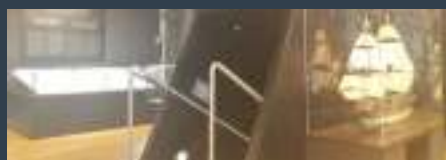
Înv. Sergiu Constantin Hăulică

Pentru turiști, principala atracție o constituie cele două vase-muzeu de pe faleză, precum și Muzeul Marinei din imediata apropiere.

În muzeu sunt disponibile două expoziții.

„Muzeul Marinei Militare”, care prezintă elementele originale de pe navele militare utilizate în secolul XX. Majoritatea exponatelor au fost luate de la navele care serveau în marina poloneză, cum ar fi: mitraliere antiaeriene, mai multe tipuri de torpile, mine marine de diferite marimi, obuze pentru tunuri.

Expoziția „În lumea navelor care au navigat” prezintă pe modele evoluția structurii navelor care au navigat din Evul Mediu târziu până la a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În cadrul expoziției găsim principalele tipuri de nave cu vele tipice nordului Europei, cum ar fi nava „Petru din Gdansk”, a cărui echipaj a câștigat provocarea în transportul maritim al vremii și modele de nave celebre rămase în istoria maritimă a lumii cum ar fi: „Santa Maria” a lui Cristofor Columb, nava „Victory” din bătălia de la Trafalgar în 1805, vasul de război britanic „Sovereign of the Seas” din secolul al XVII-lea și altele. Din această expoziție mai fac parte și picturile artistului polonez Marian Mokwa. Artistul a dedicat o parte semnificativă a vieții sale documentării despre istoria maritimă poloneză.

În afara clădirii muzeului sunt expuse diferite modele de tunuri de pe vase de război din primul și al doilea război mondial precum și tunuri folosite pe vase din evul mediu, elice de vapoare, un avion de luptă și diferite camioane militare.

Experiența vizitării acestui muzeu este deosebită deoarece te poartă prin istoria navală a Europei din Evul Mediu și până la sfârșitul celui de-al II-lea război mondial.

